

Všetička, František

Fotografující básník

Opera Slavica. 2017, vol. 27, iss. 3, pp. 47-48

ISSN 1211-7676 (print); ISSN 2336-4459 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/137395>

Access Date: 23. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Fotografující básník

Jsou lidé, kteří se nespokojují s jednou uměleckou profesí, chtějí víc. Jedním z nich je také Andrzej Walter (1969), básník a zároveň fotograf. Patří do té skupiny snímajících poetů, u nichž je mezi veršovaným projevem a fotografickým záznamem úzká spojitost. Vezmeme-li to do důsledku, jsou Walterovy básně i jeho snímky záznamovými momentkami. Andrzej zachytí nějaký současný jev, zaostří jej a slovně nebo pomocí jakéhosi snímacího vlnění jej zveličí, zviditelní. Někdy až s nemalým provokujícím záměrem.

Ve svých verších se převážně obrací k přítomnosti, k složité, nesčetněkrát pohmožděné a ostřílenými vychytranci zpotvořené současnosti. Walterův hněv je velmi často trpký, někdy až k zalknutí – viz např. jeho básně *Pozitivisté* (*Pozytywiści*), *Chemie lásky* (*Chemia miłości*), *Smrt bohů* (*Śmierć bogów*) a *Pohané* (*Poganie*) ze sbírky *Smrt bohů*.

Autor v těchto básních vyslovuje svůj zásadní nesouhlas, odmítá a brojí, zároveň však zůstává citlivým a tvořivým básníkem. Báseň, která dala sbírce název, začíná např. výstižným aliteračním veršem: *brodím se bahnem barbarství – brodzę bagnem barbarzyństwa*. To je příznačný incipit, který určí, stanoví a vtiskne charakter celé básni. A vzhledem k tomu, že titul básně *Smrt bohů* přešel také do názvu sbírky, spoluurčuje do nemalé míry rovněž její celkový ráz.

Andrzej velice rád fotografuje své literární druhy. Velmi intenzívně jsem to zažil na básnickém večeru Kazimierze Burnata v jedné olomoucké knihovně v květnu 2013. Říkám intenzívně proto, poněvadž jsem na tomto setkání určitým způsobem participoval. Walter rovněž, a sice jako fotograf svého přítele. Snímky z takovýchto akcí se obvykle rozesílají po internetu. Andrzej však je grandseigneur – poslal celý fasciكل papírových fotek. Většina z nás tam vyhlížela líp než ve skutečnosti. Nechci jej ovšem nijak idealizovat, neboť se stejnou rozkoší na vás zamíří svůj fotoaparát ve chvíli, kdy si to nejméně přejete, kdy nemáte náladu nebo jste nějakým způsobem indisponováni. V tom okamžiku se začne u něho projevovat odvrácená stránka jeho duše.

Walterovo fotografické umění má už také svou knižní podobu. Je jí formátem většii publikace o Paříži z roku 2003. Je to jeho knižní debut vůbec a vedle fotografií zahrnuje rovněž verše inspirované metropolí nad Sekvanou.

Walterova poezie a jeho společenské jednání obsahují značnou dávku romantismu. Mám na mysli toho *biedermeierského* romantismu, který se omezuje na nejbližší okolí, v Andrzejově případě na jeho ženu *Jadwigu*. Ona stojí v popředí, jí je připsána knížka o Paříži (za titulní stránkou je vyfotografována spolu s manželem), jí a dalším dvěma *Jadwigám* je věnována sbírka *Smrt bohů*.

Walter je nejen básník a fotograf, má navíc rovněž esejistické pudy. Mnohou svou sbírku začíná esejistickým uvažováním, tak je tomu jak ve Ztrátách a nálezech (Punkt rzezcy znalezione), tak ve Smrti bohů a v Nepokoji horizontu (Niepokój horyzontu, což je poměrně obsáhlý výbor z jeho dosavadní poezie). Sbírkou Smrt bohů zahajuje dokonce třemi esejí, které odpovídají třem oddílům této básnické knihy. A nejde v těchto esejích o nějaký přebytný vstupní komentář, neboť Walter se v nich potýká se Styksem, Olympem a Hadem (tak se potom nazývá trojice následných básnických oddílů). Andrzejova esejistika se pochopitelně neomezuje jen na jeho básnické svazky, běžně ji lze nalézt na stránkách Gazety Kulturalnej (Kulturních novin) Andrzeje Dębrowského. Tam se rovněž projevuje jako literární kritik. V neposlední řadě se jeho esejistický temperament prokazuje na některých literárních akcích. Mám na mysli např. jeho vystoupení na festivalu Básníci bez hranic (Poeci bez granic) v Polanici Zdroju roku 2014; jeho vystoupení tam mělo filozofující podtext.

František Všetická

Prešovská konference o Říjnové revoluci roku 1917

Sté výročí tzv. Velké říjnové socialistické revoluce svým způsobem logicky vyvolávalo potřebu nějak se k ní vyslovit i z pozic české a slovenské rusistiky. Bylo tedy spíše jen otázkou, kdo se chopí iniciativy a takovou konferenci uspořádá. Jedním z těch, kdo se takové iniciativy ujal, byl Institut rusistiky Prešovské univerzity, který se rozhodl ve dnech 9. a 10. listopadu 2017 konferencí nazvanou **Hľadanie ekvivalentnosti IX. 1917 – rok – ľudia – revolúcie – dôsledky** tuto událost připomenout a poukázat tak na významný mezník v dějinách nejen Ruska, ale podstatně většího areálu.

Plenární jednání konference zahájil jménem Institutu rusistiky Prešovské univerzity Ľ. Guzi (Prešov), který ve svém vystoupení připomenul průběh říjnové revoluce i její význam, přičemž zmínil i různost přístupů k ní v současné době v samotném Rusku. Následná vystoupení se zaměřila na reflexi revoluce v pojetí a ve výročí celé řady zvolených představitelů kultury, publicistiky a politiky (J. Sipko – Prešov), na změny, které revoluce přinesla do ruského jazyka především v oblasti ortografie (V. Lyashuk – Banská Bystrica), a upozornila i na „prehistorii“ revolučního hnutí ve spojení s násilím ruských teroristů v příspěvku věnovaném B. V. Savinkovovi a jeho próze „Kůň bledý“ (J. Dohnal – Brno).

Konferenční program pokračoval jednáním v odpoledních hodinách. Tam ve svém příspěvku I. Dulebová (Bratislava) hovořila o resémantizaci a desémantizaci některých lexikálních jednotek, jak je zapříčinily revoluční změny v ruské realitě. Podobnému